

BİRLEŞİK KRALLIK PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler
Genel M¼d¼rl¼đ¼

İÇİNDEKİLER

1.	Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları	3
2.	Pazarın Özellikleri.....	8
3.	Önemli Sektörler	13
4.	Pazarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ve Diğer Bilgiler	19
5.	Şirket Kuruluşu ve İş Yapma İle İlgili Bilgiler	21

1. Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

Dış Ticaret Mevzuatı

Avrupa Birliği (AB) üyeliğinden ayrılma kararı alan Birleşik Krallık 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla geçiş sürecini tamamlayacaktır. Halihazırda AB komisyonu ile ayrılma görüşmeleri devam etmekte olup henüz bir sonuca varılamamıştır. Diğer taraftan, geçiş süreci boyunca AB üyesi olmayan ülkelere karşı Topluluğun Ortak Gümrük Tarifesi uygulanmaya devam edecektir.

AB üyesi bir ülke olarak Birleşik Krallık, ortak ticaret politikasıyla birlikte AB'nin ortak gümrük tarifelerini uygulamaktadır. Dolayısıyla Avrupa Birliği'ne üye ülkelere yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. AB üyesi olmayan ülkelere ithal edilen ürünler için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye ülkelere yapılan ithalatta izin ve miktar sınırlaması yoktur.

Bu çerçevede, Türkiye-AB Gümrük Birliği Anlaşması uyarınca, Türkiye'ye karşı sanayi ürünlerinde gümrük vergisi uygulanmamakta, işlenmiş tarım ürünlerinde Tarım Payı (miktar üzerinden uygulanan ve Ortak Tarım Politikasından kaynaklanan bir koruma aracıdır) üzerinden ve Gümrük Birliği kapsamında bulunmayan işlenmemiş tarım ürünleri için ise OTP çerçevesinde tespit edilen spesifik vergiler uygulanmaktadır.

Birleşik Krallık dahil tüm AB üyesi ülkeler için geçerli gümrük vergisi, KDV oranı, varsa istihsal vergisi, ithalat aşamasında gerekli olabilecek belgeler ve ürünün tabi olduğu mevzuat hakkında detaylı bilgilere AB Komisyonu'nun "TARIC" sayfası (http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp) ile "Trade Help Desk" (<http://trade.ec.europa.eu/tradehelp/>) sayfalarından erişilmesi mümkündür.

İthalat Rejimi

Üçüncü ülkelere (AB üyesi olmayan ülkelere) mal ithalatı serbest ticaret rejimi altında gerçekleştirilmektedir. Bu genel kurala istisna olan durumlar da bulunmaktadır. Gözetim, sertifika veya izin gerektiren bazı malların ithalatı, ek belgeler veya izinler gerektirebilmektedir.

1) Gözetim Rejimi: Çelik ve Alüminyum gibi bazı malların ithalatı zaman zaman, ithalat öncesi gözetim rejimine tabidir. Çelik ve alüminyum ürünlerine uygulanan gözetim şartının 15 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla sona erdiği açıklanmıştır.¹

¹ <https://www.gov.uk/guidance/update-to-eu-and-uk-prior-surveillance-import-licensing-regime-tariff-stop-press-notice-18>

2) Sertifika Rejimi: Bazı tarım ürünlerinin ithalatı için AGRIM isimli ithalat sertifikası gereklidir. Bu belgeler, temel dış ticaret operasyonlarının önceki istatistiksel kontrolünü yapmak, ithalat tarife kotalarını yönetmek ve olası koruma önlemleri için bilgi sağlamak gibi birçok farklı amaçla düzenlenmektedir. Detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/government/publications/agrim-import-licence-application-form-for-agricultural-products> adresi üzerinden ulaşmak mümkündür.

3) İthalat Yetkilendirmesi: Ana başlıklarıyla aşağıda yer alan malların ithalatı için lisans almak gerekmektedir:

- Hayvanlar, Bitkiler ve Tarım Ürünleri
- Ağaç ve Ağaç Ürünleri
- İlaç ve İnsanlara Uygulanacak Doku ve Hücreler
- Kimyasallar ve Atıklar
- Silahlar

Söz konusu lisans uygulamalarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/starting-to-import/import-licences-and-certificates> adresinden ulaşmak mümkündür.

AB ülkelerine yapılacak ihracatta ürünlere uygulanacak vergiler ve istenilen sertifikalara ilişkin bilgilere Avrupa Komisyonu TARIC veri tabanına giriş yapılarak edinilmesi mümkündür.²

İhracat Rejimi

İthalatta olduğu gibi üçüncü ülkelere (AB üyesi olmayan ülkeler) mal ihracatı serbest ticaret rejimi çerçevesinde yapılmaktadır. Diğer taraftan, bazı spesifik ürünlerin ihracatı için, ihracı kısıtlanmış ürünlerin veya bazı hizmetlerin yurdisına satışı için ihracat lisansına başvurulması gerekmektedir. Bunlar:

- Hayvanlar, Bitkiler ve Tarım Ürünleri
- Tıbbi Cihazlar ve Tarım Makinaları
- Elmaslar ve Sanat Eserleri
- Kimyasallar, İlaçlar ve Atıklar
- Ateşli Silahlar ve Cephaneleri
- Askeri Malzeme, Hizmet ve Teknolojileri
- Yaptırıma Konu Ürünler

Uluslararası Ticaret Sekreterliği (Department for International Trade) tarafından verilen izin, sertifika veya yetki alınmasını gerektiren bazı mallar ile ilgili istisnalar da bulunmaktadır. Detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/starting-to-export/licences> adresi üzerinden ulaşılması mümkündür.

---

² https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?callbackuri=CBU-36&Lang=en

Gümrük Vergileri

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasında yer alan ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir limit kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği Anlaşması 1996 yılından beri yürürlükte olup, bu anlaşmanın temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, **sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini** kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sokulan mallar, gümrük statüsünün kanıtı olan ATR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği sınırları içerisinde serbestçe dolaşım hakkına sahiptir.

Güncel gümrük vergileri ve KDV oranları için <https://www.trade-tariff.service.gov.uk/sections> adresinden yararlanılabilir. Diğer taraftan, Birleşik Krallık Brexit geçiş süreci sonunda 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren uygulayacağı gümrük tarifelerini de açıklamıştır. Bu çerçevede, uygulanacak vergilere <https://www.gov.uk/quidance/uk-tariffs-from-1-january-2021> adresi üzerinden ulaşmak mümkündür.

İç Vergiler ve Oranları

Birleşik Krallık ile iş yapacak iş adamlarımızın bilmesi gereken önemli konulardan biri ülke içerisinde uygulanan vergilerdir. Temel olarak ülkede uygulanan vergiler üç ana başlık altında incelenebilir:

- **Katma Değer Vergisi:** Ülkede uygulanmakta olan standart katma değer vergisi (KDV) oranı % 20'dir. Pek çok gıda ürünü, çoğu toplu taşıma araçlarında, 14 yaşına kadar olan çocuk kıyafetlerinde ve ihracat ürünlerinde KDV uygulanmazken bazı enerji ve yakıt ürünlerine % 5 oranında KDV uygulanmaktadır. Diğer taraftan, sigortacılık, eğitim, finans ve sağlık hizmetleri KDV'den muaftır. Ülkede petrol, tütün ve alkol ürünlerine uygulanmakta olan özel tüketim vergisi oranları Avrupa'nın en yüksek oranlarıdır.
- **Gelir Vergisi:** Birleşik Krallık'ta uygulanan gelir vergisi oranları üç dilim üzerinden hesaplanmaktadır. Buna göre, 12.500 Sterlin'e kadar olan gelirler vergiden muaf iken; 12.501-50.000 Sterlin arası % 20, 50.001 – 150.000 Sterlin arası %40 ve 150.000 Sterlin ve üzeri için % 45 gelir vergisi alınmaktadır.
- **Kurumlar Vergisi:** Son olarak, kurumlar vergisi oranı 2007'den bu yana aşamalı olarak % 30 seviyesinden aşağı çekilmiştir. Kurumlar vergisi oranı son olarak 2018 yılı Nisan ayında %20'den %19'a düşürülmüştür.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Birleşik Krallık, ithal ürünlerde halihazırda AB teknik mevzuatını uygulamaktadır. AB teknik mevzuatına göre, ürünler AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevre korunmasına ilişkin olarak teste tabi tutularak sertifikasyonları yapılmaktadır.

Avrupa Birliği, ürünlerin serbest dolaşımını uyumlaştırmak amacıyla CE işaretini kullanmaktadır. CE işareti, ürünün Avrupa direktiflerine uygun olarak üretilmiş olduğunun üretici tarafından beyanıdır. Bu beyan üretici tarafından teknik belgeler ile desteklenmelidir. AB mevzuatı gereğince, birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün Birleşik Krallık'a ihracatı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB pazarına ithal edilen ürünlerin CE işaretli olmasından ithalatçı sorumludur. Diğer bir deyişle ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmektedir.

Avrupa Birliği standartlarına göre, gıda ürünleri için HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi Sistemi) zorunluluğu bulunmaktadır. AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır.

2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde pazara sunulan taze meyve ve sebze ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 2200/96 sayılı kararname ile 28 Ekim 1996 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulmamakta ve pazardan kaldırılmaktadır.

1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals), kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasını öngören yeni bir AB düzenlemesidir. Zorunlu bir uygulama olan REACH, bir dizi AB Yönetmelik ve Tüzüğünü kapsamakta ve onları tek bir sistem altında toplamaktadır. Söz konusu mevzuata göre AB pazarına kimyasal madde, müstahzar veya bunları içeren eşya ihracatı yapmak isteyen firmalar REACH mevzuatına tabiidir.

ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve GLOBALGAP sertifikası ise tüketici tercihleri açısından önem taşımaktadır.

Birleşik Krallık'ta sağlık, güvenlik amaçlı denetim uygulamalarında bazı özel durumlar hariç, pazara girişi baştan engelleyen veya güçleştiren katı uygulamalar yerine, genellikle beyan esasına dayalı, nihai sorumluluğu ithalatçıya veya dağıtıcıya bırakan esnek bir yaklaşım benimsenmiştir.

Birleşik Krallık'ın standart uygulamalarına ilişkin olarak aşağıda yer alan kaynaklardan bilgi almak mümkündür:

- Office for Product Safety&Standards <https://www.gov.uk/government/organisations/office-for-product-safety-and-standards>
- İthalat Kontrolü <https://www.gov.uk/guidance/import-controls>
- Test Etme, Muayene ve Belgelendirme
- British Standards Institution (BSI) <https://www.bsigroup.com/en-GB/about-bsi/>

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Birleşik Krallık'ta tarifeler, gümrük denetimi, sağlık kontrolleri, miktar ve değer kontrolleri, lisans-standart ve etiket uygulamaları vb. konular bakımından AB ülkelerindeki uygulamadan farklı ve özel olarak dikkati çeken, ithal edilen ürünlerin pazara girişine engel oluşturan bir uygulama bulunmamaktadır. Söz konusu uygulamalara ilişkin aşağıdaki adreslerden detaylı bilgiye ulaşmak mümkündür.

Ürün Etiketleme Mevzuatı: <https://www.gov.uk/product-labelling-the-law>

Kimyasal Ürünler: <https://www.hse.gov.uk/chemical-classification/labelling-packaging/index.htm>

Gıda Ürünleri: <https://www.food.gov.uk/business-guidance/packaging-and-labelling>

Teknik Engeller

Birleşik Krallık tarafından dış ticarete uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye www.teknikengel.gov.tr sitesinden erişilebilmektedir.

Ticarete Teknik Engeller web sitesi, kullanıcıların teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu siteden ülkeler itibariyle ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ülkelerin mevzuat ve uygulamaları hakkında Bakanlığımızdan bilgi talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Söz konusu siteye ücretsiz olarak üye olunabilmektedir. Sitenin üyelerine ilgilendikleri ülke ve ürün gruplarına ilişkin düzenlemeler günlük olarak e-posta ile gönderilmektedir.

2. Pazarın Özellikleri

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Birleşik Krallık'ta fikri ve sınai mülkiyet hakları ile ilgili konular '*Copyright, Designs and Patents Act 1988*' ve '*Copyright and Related Rights Regulations 2003 (SI 2003/2498)*', '*Patents Act 1977*' ve '*Trade Marks Act 1994 (Registered Trade Marks)*' mevzuatı ile düzenlenmiştir. 2004 yılında çıkartılan Patent Yasası ile 2000 tarihli "*Avrupa Patent Anlaşması (European Patent Convention)*" arasında uyum sağlanmıştır. Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları konusunda yetkili kurum Intellectual Property Office'tir.³

Birleşik Krallık'ta patent başvurusu yapabilmek için buluşun yeni olması, yeni bir aşama içermesi, sınai ve ticari açıdan uygun olması gerekmektedir. Birleşik Krallık'ta geçerli bir patente sahip olabilmek için başvuru sahibinin bir patent tarifnamesi hazırlaması ve Birleşik Krallık Fikri Mülkiyet Kurumu'na (www.ipo.gov.uk) başvurması gerekmektedir. Patentin diğer Avrupa ülkelerinde de geçerli olması için Avrupa Patent Ofisine veya tüm dünyayı kapsamaması için ise Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı'na başvurulması gerekmektedir.

Birleşik Krallık'ta ticari markanın kaydedilebileceği 45 ticari aktivite sınıfı bulunmaktadır. Ticari markanın kaydının maliyeti yaklaşık 200 £ (ek olarak belirlenecek her bir ticari aktivite sınıfı için ayrıca 50 £ eklenmektedir.) düzeyindedir. Ücretlere ve başvuru/değişiklik formlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/government/publications/trade-mark-forms-and-fees/trade-mark-forms-and-fees> bağlantısından ulaşılabilmektedir. Ticari markanın onaylanması herhangi bir sorun olmadığı takdirde yaklaşık 2 ayı bulmaktadır. Ticari markalarla beraber kullanılan ® sembolü beraber kullanıldığı ticari markanın Patent Ofisi'ne kayıtlı olduğunu; ticari markanın yanında kullanılan A ™ sembolü ise markanın kayıtlı olmadığını ancak bir marka olarak kullanıldığını göstermektedir. Birleşik Krallık'ta Patent Ofisi'ne kayıtlı olmayan bir ticari markayı kayıtlıymış gibi göstermek suç kabul edilmektedir. Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi için "Ticari Marka Avukatları Enstitüsü'ne (www.itma.org.uk) başvurulabilir.

1988 tarihli "The Copyright, Designs ve Patents Act – Telif Hakkı, Tasarım ve Patent Yasası" ile düzenlenen telif hakları için www.ipo.gov.uk/copy.htm adresinden ayrıntılı bilgiye ulaşabilirsiniz. 'Copyright' uygulaması yazılı eserler, müzik eserleri, artistik ve sanatsal eserler, bilgisayar programları ve veri tabanlarına ilişkin olarak, bu eserleri yaratanlara eserle ilgili hak sahipliği getirmektedir.

---

³ <https://www.gov.uk/government/organisations/intellectual-property-office>

Dağıtım Kanalları

Birleşik Krallık'ta firmalarının tamamına kendilerinin sahip olduğu şubelerden, bağımsız ticaret firmalarına kadar her türlü dağıtım kanalı mevcuttur. Dağıtım kanalının seçimi satılacak olan ürünün özelliklerine göre değişmektedir. Diğer taraftan e-ticaret son yıllarda çok yaygınlaşmıştır ve e-ticaretin payı her geçen gün artmaktadır.

Distribütörlerin kullanımı acentelere göre daha yaygındır. Bazen firmalar farklı bölgelerde farklı distribütörler ile çalışmayı tercih edebilmektedir. Acente, distribütör ve ana firma arasındaki yasal ilişkiler çoğunlukla AB yasalarına uygun şekilde düzenlenmiştir.

Firmalarımızın dağıtım kanalını seçerken satış sonrası destek, müşterilerinin coğrafi konumları, kanal üzerinde istedikleri kontrol oranı, finansal ve tanıtım desteği gibi konuları göz önünde bulundurmaları faydalı olacaktır.

Birleşik Krallık'ta ürünün menşei, ağırlığı, boyutları, kimyasal bileşenleri ve tehlike içerdiği muhtemel durumlar hakkında bilginin perakende satışa sunulan ürünlerde yer alması gerekmektedir. Eğer ürün etiketlenemiyor ise o zaman söz konusu bilginin ambalaj ve/veya kullanma kılavuzu gibi basılı olarak bulundurulması gerekmektedir. İngiliz ölçü biriminin Avrupa'dan farklı olması nedeniyle giyim eşyalarındaki etiketlerde bu durumun göz önüne alınması faydalı olacaktır. Birleşik Krallık'ta ölçü sistemleri açısından çift etiketleme yoğun olarak kullanılmaktadır.

AB'de zorunlu olan etiketleme ile ilgili kuralların Birleşik Krallık için de gerekli olduğu unutulmamalıdır. Bu tip etiketleme hem tüketiciler tarafından olumlu karşılanmakta hem de pazarlama da bir araç olarak kullanılmaktadır.

Buna ek olarak ürünün çevre dostu olduğunu belirten "Eco-label" kullanımı gittikçe yaygınlaşmaktadır. Çevre dostu ürünlere yönelik talebin artması ve kişilerin çevre konusunda gittikçe daha dikkatli hale gelmesi söz konusu etiketin kullanımını artırmaktadır.

Tüketici Tercihleri

Ulusal İstatistik Ofisi tarafından yayınlanan son verilerine göre; 2019 yılı 4. Çeyrek (Ekim-Aralık) döneminde tüketici harcamalarındaki yurtiçi büyüme % 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu büyümeye en büyük katkı konut, su, gaz, elektrik ve diğer yakıtlardan kaynaklanmaktadır. En büyük olumsuz katkı ise, toplam büyümeye % 0,04 negatif katkıda bulunan restoran ve otellerden kaynaklanmaktadır. ⁴

---

⁴ <https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/satelliteaccounts/bulletins/consumertrends/octobertodecember2019>

En son açıklanan Aralık 2019 tarihindeki verilere göre; Birleşik Krallık'ta haftalık ortalama hane halkı harcaması, 2018 ile biten mali yıl sonunda 572,60 £ olarak kaydedilmiştir; bu değer enflasyon da dikkate alındığında 2005 ile biten mali yıldan bu yana en yüksek haftalık harcama sayılmaktadır. Hanehalkı harcamaları aşağıdaki unsurları kapsamaktadır⁵:

- Ulaşım, haftalık ortalama 80,80 £ harcama ile hane halkının toplam harcamalarının % 14'üne karşılık gelmektedir.
- 50-74 yaşları arasında yetişkinleri olan haneler, konut harcamalarının neredeyse dörtte birini değişiklik ve iyileştirmeler için harcamıştır.
- Haftalık ortalama hane halkı harcaması Londra ve Güney Doğu'da (650 £) en yüksek iken, Kuzey Doğu'daki harcama en düşüktür, yaklaşık 200 £ daha azdır.
- 30 yaşın altındaki kişiler ve Kuzey İrlanda'daki haneler en çok paket yemek ile evde yemek yemiş ve sırasıyla 7,80 £ ve 8,60 £ harcamıştır.
- Hane halklarının dışarda alkollü içecekler haftalık ortalama harcaması, enflasyonu ayarladıktan sonra 10 yıl öncesine (10,90 £) kıyasla 2018 ile biten mali yılda (8,00 £) daha azdır.
- Londra'daki haneler en çok alkollü içecekleri dışarda tüketerek haftada ortalama bu tüketime 9,30 £ harcamıştır.

Bundan başka, McKinsey's Sales & Marketing Practice tarafından 28 ülkede yapılan 11 Nisan 2018 tarihli tüketici araştırmasında⁶, Birleşik Krallık'ta ankete katılanların %39'unun ambalajlı tüketim ürünlerini online satın alma tercihlerinin bulunduğunu, online alışverişini kullanan tüketicilerin yaş ortalamasının 30-39 arasında değiştiğini, tüketicilerin online satın almalarında toplu satın alma olasılıklarının daha yüksek olduğunu, indirim ve teklifleri belirleyebilmeleri halinde daha fazla harcama yapma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Alıcıların fırsatları bulabilmek için dijital kanalları kullandıklarını; "fiyat" ve "ücretsiz teslimat"ın Birleşik Krallık'ta ankete katılanların %47'sinin satın alma kararlarını belirleyen en önemli iki faktör olduğunu tespit etmişlerdir. Diğer yandan promosyon ve indirimler, üçüncü sırada tüketici kararlarını etkilemektedir. Ayrıca ürünlere ilişkin "sıkça birlikte satın alınan" stil önerilerinin Birleşik Krallık'ta alışveriş yapanların % 25'inde özellikle popülerlik gösterdiği gözlemlenmiştir.

2020 yılı ekonomik verilerini tamamen etkilemiş olan Covid 19'un tüketici tercihleri üzerindeki etkileri ile ilgili olarak 19.000 kişi ve 27 ülke için Price Water House Coopers tarafından yapılan "*Global Consumer Insights Survey 2020*"⁷ araştırması incelendiğinde; Birleşik Krallık tüketicilerinin tüketim alışkanlıklarında;

---

⁵<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/personalandhouseholdfinances/expenditure/bulletins/familyspendintheuk/financialyearending2018>

⁶ <https://www.mckinsey.com/business-functions/marketing-and-sales/solutions/periscope/news/press-releases/periscope-by-mckinsey-announces-online-purchases-in-cpg-are-trending-up>

⁷ <https://www.pwc.com/gx/en/industries/consumer-markets/consumer-insights-survey.html>

- Tüketici harcamalarının %43 azaldığı, kıyafet ve yiyecek hizmetleri ile ilgili harcamaların %60, sağlık ve güzellik harcamalarının %44 azaldığı,
- Katılanların %67'sinin video görüşme uygulamaları başta olmak üzere medya harcamalarının %59 artmış olduğu gözlemlenmiştir.

Bundan başka Ulusal İstatistik Ofisi (Office for National Statistics-ONS) verilerine göre, Covid 19'un etkisiyle Birleşik Krallık'ta web siteleri, tabletler ve cep telefonları aracılığıyla yapılan satışların perakende satışlar içindeki payı, 2020 yılı Mayıs ayında yüzde 30'a yükselmiştir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

McKinsey's Sales & Marketing Practice tarafından hazırlanan Haziran 2020 tarihli *"Perakendenin Yeniden Başlaması-Teknoloji perakendenin geleceğini nasıl şekillendirecek"* (*Rebooting Retail-How technology will shape the future of retail*) adlı yakın tarihli raporda⁸, Birleşik Krallık'ın online alışverişte diğer Batılı ülkelerden daha ileride olduğunu ve tüketicilerin %20'sinin tamamen ya da çoğunlukla online alışveriş yaptıklarını göstermektedir. Perakende marjlarının 2013'ten bu yana; rekabet, çok kanallı operasyon maliyetleri, azalan alan maliyeti ve işgücü maliyetlerinin artması gibi sebeplerle neredeyse %2 oranında düştüğünü, bu nedenle teknolojinin, İngiliz perakendecilerin satış yapmak ve kârlı kalmak için stratejik bir zorunluluk olduğunu ortaya koymaktadır. (Rapor, Covid 19 krizinden önceki veriler esas alınarak hazırlanmıştır.) Söz konusu raporda başarılı perakende firmaları için otomasyonun stratejik bir zorunluluk olduğu ve yarının başarılı perakendecilerinin bir yol haritası oluşturmaları gerektiği açıklanmıştır.

Ulusal İstatistik Ofisi verilerine göre, Birleşik Krallık'ta web siteleri, tabletler ve cep telefonları aracılığıyla yapılan satışların perakende satışlar içindeki payı, 2020 yılı Mayıs ayında yüzde 30'a yükselmiştir. Bu gelişme, ülkenin dünyanın en gelişmiş e-ticaret pazarlarından biri haline gelmesine yardımcı olmaktadır.

Bundan başka "gov.uk" resmi web sayfasında girişimcilerin işletmelerini büyütme ve satışlarını artırmaları konusunda genel bilgiler içeren bir rehber yer almaktadır. Söz konusu resmi rehberde; eski müşterileri geri kazanma, satış kayıtlarının doğru tutulması, satışların, nakit akışının, karlılığın ve fiyatların gözden geçirilmesi gibi işletmelerin satışlarının artırılmasına yardımcı olacak önerilere yer verilmiştir.⁹

Kamu İhaleleri

⁸<https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Industries/Retail/Our%20Insights/Rebooting%20retail%20How%20technology%20will%20shape%20the%20future%20of%20retail/Rebooting-retail-How-technology-will-shape-the-future-of-retail.pdf>

⁹ <https://www.gov.uk/growing-your-business/increase-sales-to-existing-customers>

İngiliz hükümeti tarafından 11.03.2020 tarihinde yayınlanan 2020 Bütçe'sinde; parlamento süresinin sonunda, kamu sektörü net yatırımının son 40 yılda ortalama olarak üç katına çıkacağı, Birleşik Krallık genelinde 2024-25 yılına kadar karayolları, demiryolları, iletişim, okullar, hastaneler ve elektrik şebekeleri için toplamda 640 milyar Sterlin brüt sermaye yatırımı sağlanacağı açıklanmıştır. Yine bütçede 2020 baharının sonlarında bir "Ulusal Altyapı Stratejisi (National Infrastructure Strategy)" yayınlanacağı belirtilmiş ancak daha sonra yayımı ertelenmiştir.

Ülkede altyapı yatırımlarının yatırım ve finansmanını sağlamak için, kamu ve özel sektör yatırımlarının her ikisinin de bulunduğu karma bir model kullanılmaktadır. Buna karayolları ve demiryolu altyapısı ile okullar ve hastaneler gibi sosyal altyapı yatırımları da dahildir. Bütçe 2018'de hükümet artık mevcut Özel Finans Girişimi (PFI) modeli olan Özel Finans 2'yi (PF2) kullanmayacağını açıklamış, ancak özel yatırımları başka yollarla desteklemeye devam edeceklerini açıklamıştır. PFI projeleri, kamu sektörü tarafından belirlenen niteliklere uygun olarak, projenin ömrü boyunca özel sektör tarafından tasarlanması, inşaatı, finansmanı ve işletilmesi (design, build or refurbish, finance and operate - DBFO) şeklinde kurulmakta ve projenin sona erdiği tarihte, esas kontratın maddelerine uygun olacak şekilde mülkiyet/sahiplik, kamu sektörüne veya özel sektöre geçmektedir.

Birleşik Krallık, AB üyesi bir ülke olarak AB'nin ihaleler ile ilgili genel uygulamalarına tabiidir. Ancak 2020 yılı sonunda Brexit süreci sona ereceğinden; taraflar arasında başka türlü bir anlaşma olmaması halinde ihalelere ilişkin mevzuatı kendisi belirleyecektir.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca açılan 10000 Sterlin ve üzerindeki ihalelere <https://www.contractsfinder.service.gov.uk/Search/Results> bağlantısından arama yaparak ulaşılması mümkündür. Ayrıca kamu alımlarında yetkili kurum olan Crown Commercial Service'in gelecek satın alım ilanları <https://www.crowncommercial.gov.uk/agreements/upcoming> bağlantısında yer almaktadır.

3. Önemli Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Üretimde yüksek verimlilik ve elverişli iklim koşullarına bağlı olarak Birleşik Krallık'ın tarım sektörü, ülkenin toplam gıda ihtiyacının yaklaşık üçte ikisini karşılayabilmektedir. Ülkenin ılıman iklimi ve yıl içine dengeli bir biçimde dağılan yağışlar sayesinde hem çok geniş bir ürün yelpazesi bulunmaktadır hem de üretim sezonu oldukça uzundur.

Ormanlık ve balıkçılık sektörleriyle beraber tarım sektörü ülke GSYİH'sinin % 1'inden daha az (% 0,7) bir kısmını oluşturmaktadır. Bu sektörde çalışan nüfus ise toplam nüfusun % 2'si düzeyinde seyretmektedir. Bu oran, diğer pek çok gelişmiş ülke ile % 5 olan AB ortalamasından çok düşüktür.

Çiftlikler, ortalama 70 hektar ile AB standartlarına göre oldukça büyük sayılmaktadır. Verimlilik düzeyi oldukça yüksektir.

Ülkede kullanılan tarımsal üretim teknikleri, gıda güvenliği ve gübre kullanımı konusunda tüketicilerin beklentilerini karşılayacak yönde sürdürülebilir, çevreye duyarlı ve insan sağlığını önleyecek şekilde gelişmektedir. Diğer taraftan, organik gıdaya yönelik talepte artışlar yaşanmaktadır. Böylelikle organik üretime ayrılan tarımsal alanlar ve bu alanda faaliyet gösteren üreticilerin sayısında önemli bir artış da gerçekleşmiştir.

Diğer AB ülkelerine göre orman alanı oldukça az sayılabilecek ülke, ağaç ve orman ürünleri talebinin yaklaşık % 85'lik kısmını ithalat yoluyla karşılamaktadır.

Diğer taraftan, dolaylı olarak ve doğrudan önemli bir istihdam ve gelir kaynağı olan balıkçılık sektörü, ülke ihtiyacının yaklaşık üçte ikisini karşılamaktadır.

Sanayi

II. Dünya Savaşı'nı izleyen dönemde Birleşik Krallık'ın imalat sanayi ürünlerinde yaratmış olduğu ticaret fazlası zaman içinde giderek erimiş ve 1980'lerin başında tamamen ortadan kalkmıştır. O yıllardan günümüze kadar, ülke, bu alanda yapısal hale dönüşen ve oldukça büyük ticaret açığı vermektedir.

1980'ler ve 1990'ların başlarında ülkede yaşanan iki önemli ekonomik durgunluk imalat sektöründeki daralmayı kısmen tetikleyen faktörlerden olmuştur. Her iki kriz, sektörde üretim kapasitesi ve istihdam bakımından ciddi azalmaya yol açmış, bu eğilim, ekonominin düzlüğe çıkılan dönemlerde de tersine dönmemiştir.

Bu olumsuz etkilerin yanı sıra, 1997 yılından bu yana, imalat sanayi firmaları, değerli döviz kurunun dış pazarlarda rekabet gücü bakımından yarattığı zorluklarla da mücadele etmek durumunda kalmıştır.

Tekstil, çelik ve gemi inşası gibi bazı geleneksel sanayilerin önemini giderek yitirdiği Birleşik Krallık'ta, havacılık, otomotiv, elektrikli, elektronik ve optik cihazlar, suni sentetik elyaflar ve kimyasal maddeler gibi bazı sektörlerde ülke uluslararası rekabet gücünü korumaktadır.

Dünyanın en büyük iki ilaç firması olan GlaxoSmithKline ve AstraZeneca, İngiliz kökenlidir. Ayrıca Birleşik Krallık biyoteknoloji alanında dünyada ABD'den sonra ikinci önemli merkez konumundadır.

Ülkenin imalat tabanında, kalite standartları ve verimlilik üzerinde yarattığı yayılma etkisi ile doğrudan yabancı yatırımların önemli bir etkisi bulunmaktadır. Yabancı yatırımlar, özellikle otomotiv sektörü gibi yok olmaya yüz tutan bazı sektörlerde yeniden canlanma yaratmış, Japon, Amerikan ve Fransız firmalar ülkede imalat tesisleri kurmuştur.

Otomobil üretiminde ülke, Almanya, Fransa ve İspanya'nın ardından Avrupa Birliği'nin dördüncü en büyük otomobil üreticisidir. Ülkedeki iki önemli üretici General Motors ve Ford'un, Birleşik Krallık'taki üretimlerini kısımlarına ve MG Rover'da yaşanan çöküşe rağmen otomotiv sanayi halen Birleşik Krallık'ta önemini korumaktadır. 2019 yılında 42,4 milyar Sterlin ihracat değeriyle Birleşik Krallık'ın toplam ihracatının yaklaşık %13'lük kısmını (en fazla ihracat yapan sektör) otomotiv ihracatı oluşturmaktadır.

Ülkeye yönelen doğrudan yabancı yatırımlar Birleşik Krallık'ı Almanya'dan sonra Avrupa'nın ikinci en büyük yarı-iletken üreticisi haline getirirken, ayrıca bilgisayar yazılım sanayinin de güçlenmesinin en önemli nedeni olmuştur.

Ülkede faaliyet gösteren yabancı yatırımcılar işletmeye yönelik ar-ge faaliyetlerine yapılan harcamaların da yaklaşık üçte birlik kısmını gerçekleştirmektedirler.

Hizmetler

Hizmet sektörü perakende, otel, restoran, ulaşım, bilişim, finans, sigorta, gayrimenkul, yönetim ve destek hizmetleri, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetler, eğitim, sağlık, sosyal hizmet, sanat, eğlence, rekreasyon, kamu yönetimi, savunma vb. faaliyetlerden oluşmaktadır.

2018 yılında, hizmet endüstrileri Birleşik Krallık'ın toplam ekonomik çıktısının (Brüt Katma Değerin) %81'ini oluşturmaktadır ve Eylül 2019 tarihi itibarıyla işgücü işlerinin %84'ü hizmetler sektöründedir.¹⁰

Bu haliyle ekonomideki payı tüm diğer alanlardan daha yüksektir ve sektör İngiliz ekonomisine hakimdir. Fransa ve ABD ile benzerlik taşısa da GSMH'daki payı %69 olan Almanya'nın üzerindedir ve Birleşik Krallık bu haliyle diğer G7 ülkelerinden daha fazla hizmet sektörüne bağımlıdır. Ayrıca GSYİH'da en büyük paya sahip dört sektörden -tarım, inşaat,

10

<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/sn02786/#:~:text=The%20service%20industries%20include%20the.workforce%20jobs%20in%20September%202019.>

üretim ve hizmet- arasından 2008'deki ekonomik gerilemeden sonra toparlanan ilk sektör hizmet sektörü olmuştur.¹¹

Perakende Sektörü

Birleşik Krallık başta gıda ve ev eşyalarının süpermarketlere tedarik edilmesi olmak üzere etkin bir perakende ve toptancı sistemine sahiptir.

Kar marjları süpermarketler arasındaki rekabetin son yıllarda hızla artmasına rağmen yüksektir. Başlıca süpermarket şirketleri sundukları hizmetleri genişleterek on-line satışlara da başlamıştır. Bu durum Birleşik Krallık'ı e-ticaret açısından dünyanın en gelişmiş ülkeleri arasına sokmuştur.

Değer bazında perakende satışların yarısından fazlası, çoğunlukla gıda dışı ürünler satan mağazalar tarafından gerçekleştirilmektedir. Diğer taraftan elektronik eşyalar, giyim vb. gıda dışı ürünlerin de süpermarketler tarafından satılmaya başlanması sonucu, bu oranın daha da yüksek olduğu düşünülmektedir.

Finansal Hizmetler

Londra, New York ve Tokyo ile beraber dünyanın üç büyük finansal merkezinden biridir.

Sınır ötesi krediler, uluslararası bono ihracı ve ticareti, döviz ve hisse senedi ticareti ve fon yönetimi de dahil olmak üzere ülke pek çok uluslararası mali piyasalara liderlik yapmaktadır. Diğer önemli uluslararası finans merkezlerinden daha fazla sayıda yabancı banka ve yatırım şirketine ev sahipliği yapan Londra'da ayrıca dünyanın en büyük sigortacılık, spot altın ve denizcilik piyasaları da bulunmaktadır. Finansal hizmetler sektörünün büyüklüğü Londra'yı bir fintech merkezi haline dönüştürmüştür. Bu bağlamda ABD dışındaki ikinci büyük fintech merkezi Birleşik Krallık'tır.

Sahip olduğu kurumlar, insan kaynakları ve profesyonel hizmetleri ile Batı Avrupa'nın finansal merkezi olan Birleşik Krallık'ın, Avrupa Para Birliği'nin dışında kalma kararı, bu konumunu sarsmamıştır. Diğer taraftan, Londra Borsası (LSE) New York ve Tokyo'nun ardından üçüncü en büyük menkul kıymet borsasıdır.

Birleşik Krallık bankacılık sektöründe mevduat toplama ve kredi verme faaliyetleri büyük ölçüde on büyük banka grubu tarafından yürütülmektedir.

Birleşik Krallık sigortacılık sektörü de, ABD ve Japonya'nın ardından dünyada üçüncü, Avrupa'da ise birinci sıradadır. Sektörün en önemli kurumu, havacılık, nakliye, petrol ve doğal gaz gibi riski büyük olan sektörlerle hizmet sunan ve dünyada bir eşi bulunmayan Londra Piyasası'dır. Londra Piyasası'ndaki firmaların dörtte üçü yabancı şirketlere aittir.

---

¹¹ <https://www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/articles/fivefactsabouttheukservicesector/2016-09-29>

Birleşik Krallık'taki finansal hizmetlere ilişkin düzenlemeler Financial Conduct Authority (FCA) ve Prudential Regulation Authority (PRA) tarafından yürütülmektedir. Her iki kurum da İngiliz Merkez Bankası Bank of England'ın bir parçası olarak 2013 yılında kurulmuştur.

Financial Conduct Authority (FCA)'nin en önemli görevi ve PRA'dan ayrılan tarafı, tüketicilerin korunması, tüketici kredisinde adil uygulamaların düzenlenmesi ve sağlanmasıdır. Bunun dışında finansal sektörün bütünlüğünün korunması ve geliştirilmesi ile finansal hizmet sağlayıcıları arasında sağlıklı rekabeti teşvik etmek de diğer görevleri arasındadır. Bağımsız bir kamu kuruluşu olarak çalışması düzenlenen ve denetlenen firmalardan alınan ücretler ile finanse edilmekte; Hazine'ye ve Parlamento'ya karşı sorumlu bulunmaktadır. Kurumun düzenleme ve kararlarına <https://www.fca.org.uk/publications> 'dan ulaşılması mümkündür.

Prudential Regulation Authority (PRA) ise bankalar ve sigorta şirketleri de dahil olmak üzere yaklaşık 1.500 finans kuruluşunun kuruluş izni, yetkilendirme ve denetimi görevlerini yürütmektedir.¹²

Turizm

Birleşik Krallık, turizm gelirleri bakımından ABD, İspanya, Fransa ve İtalya'nın ardından dünyanın beşinci büyük ülkesidir. Nüfusun 2,1 milyonluk kısmına istihdam sağlayan sektör ülke GSYİH'sinin de % 5'ini oluşturmaktadır.

Ülkeye gelen yabancı turistler en fazla Londra'yı tercih etmektedir. 2019 yılı itibariyle Birleşik Krallık'ı ziyaret eden 40,9 milyon ziyaretçinin 21,7 milyonu Londra'yı ziyaret etmiştir.¹³ Turistlerin yarısından fazlası en az bir geceyi bu şehirde geçirmektedir. Kapasite yaratmaya yönelik yatırımlar neticesinde Londra'daki otel odası sayısı son yıllarda önemli bir artış göstermiş olsa da, yatırımların çoğunun lüks otellere yapılmış olmasına bağlı olarak şehirde halen uygun fiyatlı konaklama imkanları kısıtlıdır.

Turizm sektörü COVID-19 salgınından en çok etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

Ulaştırma

Yeni yatırımların yapılmamasına bağlı olarak, Birleşik Krallık kara taşımacılığı altyapısının kalitesi gelişmiş ülke standartlarına göre orta düzeydedir. Altyapının geliştirilmesi hükümet tarafından öncelik verilen konular arasındadır.

Toplu taşımanın yetersizliği Birleşik Krallık'ta özel araç kullanımını artırıcı bir etki yaratmıştır. 1950'li yıllardan bu yana özel araç kullanımı giderek artarken demiryolu kullanımı sabit kalmış, buna karşılık otobüs kullanımı önemli ölçüde azalmıştır.

---

¹² <https://www.bankofengland.co.uk/prudential-regulation>

¹³ <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/leisureandtourism/articles/traveltrends/2019#overseas-residents-visits-to-and-spend-in-the-uk>

Diğer taraftan, Birleşik Krallık'ın yaygın demiryolu ağı, yatırım eksikliğine bağlı olarak bakımsız kalmıştır. Özellikle Londra ve çevresindeki hatlar pahalı olmanın yanı sıra ciddi bir trafik sorunu ile karşı karşıyadır. 1996 yılında demiryollarının özelleştirilmesi de bu soruna çözüm getirememiştir.

Diğer yandan, demiryolu kullananların sayısında artış görülmekte, hükümetin demiryolu ile yük taşımacılığının geliştirilmesine ilişkin çabaları da olumlu sonuçlar vermektedir.

Ülkenin coğrafi anlamda nispeten küçük olmasına bağlı olarak havayolları önemli bir iç ulaşım aracı durumunda değildir. Bununla beraber Birleşik Krallık'taki pek çok havaalanı uluslararası ulaşım merkezi konumundadır. En büyük havaalanı Londra'daki Heathrow, aynı zamanda uluslararası yolcu taşımacılığında dünyada ilk sıralarda yer almaktadır. Heathrow'un bu konumunun yarattığı avantaja da bağlı olarak 1987 yılında özelleştirilen İngiliz Havayolları (British Airways) halen dünyanın en büyük havayolu şirketlerinden biridir.

Telekomünikasyon

Birleşik Krallık, AB üyesi ülkeler içinde telefon hizmetlerini özelleştiren ilk ülkelerden biridir. Kamuya ait bir tekel olarak faaliyet gösteren ulusal telefon şirketi British Telecom (BT), 1984 ve 1991 yıllarında iki aşamalı olarak özelleştirilmiştir.

Halen yaklaşık 100 adet lisanslı özel sektör firmasının faaliyet gösterdiği sektörde, özelleştirme ile rekabetin artmasına bağlı olarak fiyatlarda indirime gidilirken hizmet kalitesi oldukça gelişmiştir.

Birleşik Krallık, Avrupa'nın en güçlü mobil telefon sektörlerinden birine sahiptir. Dünyanın en büyük mobil telefon şirketi olan Vodafone bir İngiliz firmasıdır.

Madencilik

Madencilik sektörü, Birleşik Krallık gayri safi katma değerinin 495 milyar Sterlin'lik payını oluşturmakta ve 3,4 milyon kişiye iş sağlamaktadır. Sektör her yıl ekonomiye 20 milyar Sterlin değerinde malzeme ve hizmet tedarik etmektedir ve 2016 yılında yıllık üretimi 151 milyar Sterlin değerindeki inşaat sektörünün en büyük tedarikçisidir.¹⁴

Madencilikte kilit sektörler şunlardır:

- enerji mineralleri - kömür
- inşaat mineralleri - agrega, tuğla kili ve çimento hammaddeleri
- endüstriyel mineraller - kaolin (çin kili) ve bilyalı kil, silis kumu, alçıtaşı, potas, tuz, endüstriyel karbonatlar, florpar ve barytler
- metal mineralleri - tungsten, altın

Enerji dışı mineraller için en büyük pazar inşaat sektörüdür. Birleşik Krallık'ta çıkarılan ve kullanılan endüstriyel mineraller, öncelikle yurt içinde kullanılanlar (örneğin cam yapımı, silis

---

¹⁴https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/691932/Mining_and_quarrying_responses.pdf

kumu ve kireçtaşı, demir ve çelik üretimi için) ve önemli uluslararası pazarlara sahip kaolin, bilyalı kil ve potas gibi minerallerden oluşmaktadır.¹⁵

Maden endüstrisi Birleşik Krallık ekonomisindeki en büyük malzeme akışını temsil etmektedir ve aynı zamanda en büyük imalat sektörlerinden biridir. Sonuç olarak, mineral ürünleri endüstrisinin operasyonları, diğer birçok sektörün Birleşik Krallık genelinde faaliyet gösterme, gelişme ve iş yaratabilmelerinin anahtarı olmaktadır.

Birleşik Krallık Kömür (UK COAL) ülkenin elektrik üretimi için enerji ihtiyacının yaklaşık %7'sini karşılayan Birleşik Krallık'ın en büyük kömür üreticisidir. Yılda yaklaşık 1,5 milyon ton kömür üreten yedi aktif yüzey madenine sahiptir.

Kömür talebi elektrik santrallerinden gelen talebin %56 azalması ile 2,9m tona gerilemiş ve bu haliyle önceki yıla göre üçte bir oranında azalarak 7,9 milyon tona düşmüştür. Hükümetin resmi rakamlarına göre, kömür yakıtlı gücün 2019 yılında Birleşik Krallık'ın elektrik üretimindeki payı sadece %2'dir. İngiliz hükümetinin temiz enerji hedefleri ile kömür üretimindeki düşüşün devam edeceği tahmin edilmektedir.

Birleşik Krallık doğal gaz rezervlerinde dünyada onuncu sırada gelmektedir. Petrol açısından yaklaşık 780 milyon ton petrol rezervi olduğu tahmin edilmektedir.

Enerji

Birleşik Krallık iklim değişikliğiyle mücadele etmek için 2050 yılına kadar tüm sera gazı (GHG) emisyonlarını net sifıra getirme hedefini açıklamış ve bunun için enerji sektörünün hedefe yönelik yenilenebilir ve sürdürülebilir enerji planlaması yapmasını beklediklerini açıklamıştır. Hükümet 2020 bütçesinde karbon emisyonlarını azaltmaya yönelik hazırlanan enerji verimliliği önlem planı için 3 milyar Sterlin bütçe ayırmıştır.

Enerji sektörü 2018 yılında toplamda tedarik zincirleri ve faaliyetleri desteklemek için diğer sektörlerden mal ve hizmetlerin ara tüketimi yoluyla ekonomik faaliyette 85,6 milyar Sterlin kaynak yaratmıştır. Sektör aynı dönemde 13,1 milyar Sterlin yatırım yapmıştır. Vergiye katkısı 6,5 milyar Sterlin'dir.¹⁶

Enerji sektörü Birleşik Krallık genelinde 620.000 kişiye istihdam sağlamış ve bu rakam Birleşik Krallık'taki 46 işten 1'inin enerji sektöründe çalıştığını göstermektedir.

---

¹⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/extractive-industries-transparency-initiative-payments-report-2018/mining-and-quarrying-in-the-uk>

¹⁶ <https://www.energy-uk.org.uk/publication.html?task=file.download&id=7233>

Diğer yandan 1990 yılından bu yana enerji sektörü CO2 emisyonlarını %68 düşürmüş ve gelecekte daha da düşürmeyi hedeflenmektedir.

BEIS Smart Meters istatistiklerine göre şu ana kadar 14 milyondan fazla akıllı sayaç kullanıma alınmış ve elektrikli araçlar için Birleşik Krallık genelinde 19.000'den fazla şarj noktası kurulmuştur.

4. Pazarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ve Diğer Bilgiler

İş Kültürü

Birleşik Krallık iş kültüründe zamanlama ve planlamaya çok önem verilmektedir. Randevular uzun zaman öncesinde belirlenmekte, son dakika toplantı talepleri ya da habersiz ziyaretler hoş karşılanmamaktadır.

Bu çerçevede, katılımcıların toplantılara tam zamanında ve hazırlıklı olarak gelmesi ayrıca birden fazla katılımcı olması durumunda tüm katılımcıların bilgilendirilmesi beklenmektedir. Toplantıya katılmayacak ya da geç katılacak kişilerin, bu durumlarını önceden bildirmeleri gerekmektedir.

İş dünyasında ırk, cinsiyet ve yaş ayrımcılığı yapılmamasına çok önem verilmekte olup, iş başvurularında yaş, cinsiyet ve fotoğraf yer almamaktadır.

Para Kullanımı

Nakit kullanımı son 10 yılda hızla azalırken banka kartı ile ödeme artmış olup en fazla ödeme işlemi banka kartı ile yapılmaktadır. Banka kartı ödemelerini sırasıyla nakit ödeme, ödeme talimatı, banka ödemeleri ve kredi kartları takip etmektedir. Temassız kart ödemeleri önemli oranda artış göstermektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Birleşik Krallık'a seyahatte Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ülkeye giriş yapabilmeleri için önceden vize almaları gerekmektedir. Vize türü seyahat amacına göre değişmektedir.

Tüm vize türlerine ilişkin bilgiye Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı'nın internet sitesindeki <https://www.gov.uk/government/organisations/uk-visas-and-immigration> bağlantısından bilgi edinilebilir.

Birleşik Krallık İstanbul Konsolosluluğu'nun iletişim bilgileri için <https://www.gov.uk/world/organisations/british-consulate-general-istanbul> ziyaret edebilirsiniz.

Ayrıca şirket kurmak için Birleşik Krallık'a gelecek kişilerin yatırımcı vizesi almaları gerekmektedir.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Birleşik Krallık'ta resmi tatil günleri İskoçya, Kuzey İrlanda, İngiltere ve Galler için farklılık göstermektedir. İngiltere ve Galler için yılda 8 gün olan resmi tatiller 2020 ve 2021 yılı için aşağıda listelenmektedir. Tatil günleri

yıldan yıla değişmektedir. (Detaylı bilgi için <https://www.gov.uk/bank-holidays#england-and-wales> ziyaret edebilirsiniz.)

2020

31 August	Pazartesi	Yaz resmi tatili
25 December	Cuma	Noel
28 December	Pazartesi	Noel ertesi (boxing day)

2021

1 January	Cuma	Yeni yıl
2 April	Cuma	Good Friday
5 April	Pazartesi	Paskalya tatili
3 May	Pazartesi	Erken Mayıs tatili
31 May	Pazartesi	Bahar tatili
30 August	Pazartesi	Yaz tatili
27 December	Pazartesi	Noel
28 December	Salı	Noel ertesi (boxing day)

Genel olarak mesai günleri Pazartesi-Cuma arası olmak üzere beş gündür. Çalışma saatleri ise, 09.00-17.00 ise de birçok firma ve kurum çalışma saatlerini esnekletmektedir.

Yerel Saat

Birleşik Krallık, kış döneminde GMT (Greenwich Mean Time) saat diliminde yer almaktadır. Yaz saati ve kış saati uygulamaları arasında bir saatlik fark vardır. Yaz saati her yıl Mart ayının son Pazar günü başlar. Saatler 2.00'dan 3.00'a ayarlanır. Kış saati her yıl Ekim ayının son Pazar günü başlar. Saatler 3.00'dan 2.00'a ayarlanır.

5. Şirket Kuruluşu ve İş Yapma İle İlgili Bilgiler

Şirket Türleri

Ülkemizde de geçerli olan şirket türlerine benzer olan, aşağıdaki şirket türlerinden birisi ile Birleşik Krallık'ta iş yapmak mümkündür.

Gerçek Kişi Tacirler

1 - Gerçek Kişi Tacirler (Sole Trader): Kuruluşu ve işleyişi basittir. Tek başına işin sahibidir. Kâr-zarar ve tüm borçlara karşı kişisel sorumlu olunur. Gelir İdaresi'ne (HMRC) serbest meslek kaydı yaptırmak yeterlidir. Gelir vergisi mükellefidir.

2- Adi Ortaklık (Ordinary Partnership): Birden fazla kişinin ortaklık kurmasıdır. Ortakların herbiri borçlara karşı tam sorumludur. Ortaklar Gelir İdaresi'ne serbest meslek kaydı yaptırmalıdır. Ortaklar kişisel olarak gelir vergisi beyanında bulunurlar.

3- Sınırlı Ortaklık (Limited Partnership): Aralarında en az biri sınırlı biri genel olmak üzere birden fazla kişinin ortaklık kurmasıdır. Yönetimde yer almamış olmak ve para çekmemiş olmak kaydıyla, ortaklar borçlara karşı taahhüt ettiği sermaye kadar sorumlu olunur. Ortaklar Gelir İdaresi'ne serbest meslek kaydı yaptırmalıdır. Ayrıca, ortaklığın Companies House'a kayıt ettirilmesi zorunludur. Ortaklar kişisel olarak gelir vergisi beyanında bulunurlar.

4- Sınırlı Sorumlu Ortaklık (Limited Liability Partnership, LLP): En az iki tayin edilmiş (ilave görev ve sorumluluk yüklenmiş) ortak bulunmalıdır. Nispeten daha az kişisel risk alınmaktadır. Borçlara karşı şahıslar değil, ortaklık sorumludur. Kuruluşu, limited şirket gibi olduğundan, diğer ortaklık türlerine göre kısmen daha karmaşıktır. Ortak şahısların Gelir İdaresi'ne, ortaklığın ise Companies House'a kayıt ettirilmesi gerekmektedir. Ortaklar kişisel olarak gelir vergisi beyanında bulunurlar.

Tüzel Kişi Tacirler

1- Limited Şirket (Private Limited Company): Üyelerin sorumluluğu sahip oldukları hisseler üzerinden ödenmemiş miktarda sınırlıdır. Şirket adına malvarlığı edinilebilir, kişilerden bağımsızdır. En az bir şirket direktörü ve bir şirket yazmanı atanması gereklidir. Bunlar şahıs olabilecekleri gibi tüzel kişiler de olabilirler. Şirketin Companies House'a kayıt ettirilmesi gerekir. Şirket kuruluşu için gerekli işlemleri şahıslar kendileri yapabilecekleri gibi, şirket kuruluş firmaları (company formation agents) veya ticari konularla ilgili avukatlar da yapabilir.

2- Anonim Ltd. Şti. (Public Limited Company-Plc): Şirketin hisseleri menkul kıymetler borsası aracılığıyla halka satılmak üzere sunulur ve üyelerin sorumluluğu sahip oldukları hisseler üzerinden ödenmemiş miktarla sınırlıdır. En az iki üyesi ve iki direktörü bulunması ve şirket sekreterinin kanunla belirlenmiş niteliklere sahip bir kişi olması ve Companies House'a kayıt ettirilmesi gerekir.

3- Garanti ile Sınırlanan Şti. (Limited by Guarantee): Üyelerin sorumluluğu, eğer tasfiye edilmişse, şirketin aktiflerine katmayı kabul ettikleri miktarla sınırlıdır.

4- Özel Sınırsız Şti. (Unlimited Company): Üyelerin sorumluluğunda sınır yoktur.

Şirket Kurma Prosedürü

Birleşik Krallık'ta faaliyette bulunan her yabancı şirketin kayıt yaptırması zorunlu olmamakla birlikte, Birleşik Krallık'ta şube veya iş yeri olarak fiziksel bir varlığı bulunan her yabancı şirketin, Companies House'a kayıt yaptırması gereklidir.

2009'da çıkan Yabancı Şirketler Düzenlemesi (Overseas Companies Regulations 2009) uyarınca, daha önce İş Yeri veya Şube olarak iki farklı şekilde kurulabilen yabancı şirketler, artık "Yabancı Şirketlerin Birleşik Krallık'taki İşletmesi" (Overseas Company opening a UK Establishment) olarak tek bir şekilde kayıt yaptırabilmektedir. Yabancı bir şirketin ticari faaliyette bulunmak üzere oluşturduğu işletmeyi, en geç bir ay içinde kendi ülkesindeki ana şirketin bilgileri ile birlikte başvurarak Companies House'a kayıt yaptırması gerekmektedir. İşletmenin yapısı ana şirketin kuruluş ve ortaklık yapısı ile aynıdır.

Ankara Anlaşması çerçevesinde yapılacak müracaatlarda, Türkiye'de yerleşik bir firmanın Birleşik Krallık'ta açacağı şube veya Türkiye'de yerleşik gerçek ya da tüzel kişilerin Birleşik Krallık'ta kuracakları şirketler için asgari bir sermaye şartı ve minimum sayıda kişi çalıştırma zorunluluğu bulunmamaktadır. Türk firma sahibi Birleşik Krallık'ta açılacak şirketin direktörü olamamaktadır. Türkiye'de yerleşik ana şirketin görevlendireceği çalışanın "investor" veya "sole representative" vizesine başvurması gerekmektedir. Vizelerle ilgili detaylı bilgi için "Vizeler" başlığı altındaki açıklamaları inceleyiniz.

Şirket adı belirlemeden önce, çeşitli ticari ve telefon rehberlerinden veya Companies House'un ücretsiz bilgi servisinden yararlanılarak aynı isimde başka bir şirket olmadığı, İngiliz kanunlarınca şirket adıyla ilgili kısıtlayıcı hükümler bulunmadığının ve kayıtlı bir ticari marka ile aynı veya benzer olmadığı kontrol edilmesinde fayda vardır.

Limited şirket kuruluşu, Companies House'a şirket kaydı internet üzerinden 24 saat içerisinde 12 GBP karşılığında <https://www.gov.uk/register-a-company-online> bağlantısı üzerinden yapılabilmektedir. Bu kayıt şekli için, şirketin ismi ve kayıtlı adresi, şirket direktörleri ve yazmanlarının isim ve adresleri ve hissedarların detayları gibi bilgiler gereklidir. İnternet üzerinden kayıt yapabilmek için aşağıda belirtilen iki belgenin, Companies House tarafından onaylanmış şablonlar kullanılarak hazırlanması gerekmektedir:

1. Memorandum of Association "Şirket Kuruluş Senedi": Şirketin adı, kayıtlı ofis adresi ve konusu/faaliyet konusunu belirtir.

2. Articles of Association "Kuruluş Sözleşmesi": Şirketin iç düzenlemelerini belirleyen belgedir.

Şirket kaydı ayrıca IN01 formu kullanarak da yapılabilmektedir. Yukarıda anlatılan iki evrak ve IN01 Formu ile birlikte standart kayıt (8-10 gün) için 40 GBP, aynı gün kayıt için 100 GBP karşılığında yapılmaktadır.

3. Form IN01: www.companieshouse.gov.uk/forms/formsContinuation.shtml#IN01

Formda şirketin direktörü (company director), yazmanı (company secretary) ve kayıtlı ofis adresine dair bilgiler bulunur. Şirketin en az bir direktör bir de yazmanı olması gerekmektedir.

Türkiye'de kurulu bir şirket Birleşik Krallık'ta işlerini Türkiye'deki firma adına yürütmek üzere bir şube veya işyeri açtığı takdirde; şube kuruluşundan itibaren 1 ay içerisinde aşağıda sıralanan belgeleri Companies House'a göndermek suretiyle şube kayıt işlemini yaptırmalıdır:

- OS IN01 Formu www.companieshouse.gov.uk/forms/formsContinuation.shtml#OSIN01

- Ana Şirketin orijinal ana sözleşmesiyle birlikte İngilizceye çevrilmiş ve tasdik ettirilmiş İngilizce nüshası,

- Yetkili bir merci tarafından kontrol edilmiş ve tasdik edilmiş son yıla ait bilanço ve kâr-zarar tablosu,

- 20 GBP kayıt ücreti

Sigorta

Birleşik Krallık'ta National Insurance (NI) adı verilen ulusal sigorta sistemi bulunmaktadır. Ulusal sigorta sistemi yetkili kurumu Gelir ve Gümrük İdaresi (HM Revenue and Customs)'dir. Çalışanların gelirlerine göre katkı payı ödedikleri sistem sağlık sigortası, işsizlik sigortası, doğum izni, engellilik yardımları ve emeklilik sistemini kapsamaktadır.

Sigorta katkı payları 4 kategori altında toplanmaktadır:

Sınıf 1 – Haftalık geliri 183 Sterlin ve üzerinde olan ve emeklilik yaşı gelmemiş çalışanlar için işveren tarafından gelirden düşülerek ödenir.

Sınıf 1 A ve B: Çalışanların maliyet ve yardımları doğrudan işveren tarafından ödenir.

Sınıf 2 – Yıllık geliri 6.475 Sterlin'den fazla olan serbest meslek erbabı tarafından ödenir.

Sınıf 3 – Gönüllü katılım, genellikle sigorta süresinde boşluk olmaması ya da boşlukların doldurulması için ödenir.

Sınıf 4- Yıllık geliri 9.501 Sterlin'den fazla olan serbest meslek erbabı tarafından ödenir.

2020-2021 yılı için oranlar:

Gelir	Sınıf 1 - sigorta oranı
Haftalık gelir £183 - £962 arasında ise (Aylık gelir £792 - £4,167 arasında ise)	12%
Haftalık gelir £962'den fazla ise (Aylık gelir £4,167'den fazla ise)	2%

Sınıf	Sigorta oranı
Sınıf 2	3.05 £ haftalık
Sınıf 4	9% (kar oranı £9,501 - £50,000 arasında ise)
	2% (kar oranı £50,000'den fazla ise)

Bankacılık Mevzuatı

İngiliz Merkez Bankası Bank of England, parasal ve finansal istikrar sağlanması görevini yürütmektedir. Birleşik Krallık üç yüzden fazla bankası ve gelişmiş finans sistemi ile Avrupa'nın en büyük ve dünyanın dördüncü büyük bankacılık sistemine sahiptir. Bireysel bankacılık, ticari bankacılık ve yatırım bankacılığı en geniş hizmet sağlanan alanlardır.

Birleşik Krallık'ın en büyük bankaları arasında Barclays, HSBC; Lloyds Banking Group(Bank of Scotland/Halifax); Royal Bank of Scotland Group(Natwest, Ulster Bank) sayılabilir.

Genel olarak Birleşik Krallık'ta banka hesabı açılması için 18 yaşın üzerinde olunması, Birleşik Krallık veya AB'de ikamet edilmesi gerekmektedir. Kimlik belgesi ile Birleşik Krallık'ta mevcut başka bir banka hesabı veya ikamet edildiğini gösteren belgeler ile online ya da şubeden başvuru yapılarak banka hesabı açılabilir. İş hesabı açacaklar için bu belgeler şirket temsilcisinden talep edilmektedir. Yalnızca vatandaşlarımıza yönelik olmayan sıkı uygulamalar nedeniyle banka hesabı açılmasında süreç zaman zaman uzun sürmekte (2-3 ay) veya başvurular sonuçsuz kalmaktadır. Şirket kuran vatandaşlarımızın Birleşik Krallık'ta mukim olmamaları, şirketlerinde müdür yahut ortak olarak Birleşik Krallık'ta mukim birinin bulunmaması gibi durumlarda bu zorluklarla daha fazla karşılaştıkları görülmektedir.

Banka kredilerinde en önemli husus kredi başvurusunda bulunan kişi ya da şirketin kredibilitesidir. Kişilerin geçmişte borçlarını süresinde ve tam olarak ödeyip ödemediği araştırılmaktadır ve bu durumların mevcudiyeti halinde kredi notu düşürülmektedir. Ticari kredilerde kredi tutarının belirlenmesinde işletmenin büyüklüğü, kredi amacı, geri ödeme şartları, amaç ile kredi tutarının dengeli olup olmadığı ve benzeri koşullar incelenmektedir. Krediler teminatlı ya da teminatsız kredi olarak ayrılmaktadır. Küçük işletmeler için standart işletme kredileri 1,000£ - 25,000£ arasında değişmekte, yaklaşık %7-8 faiz ile 1 ila 10 yıl geri ödemeli olarak düzenlenmektedir.

Vizeler

Turist veya öğrenci vizesi gibi vizelerle Birleşik Krallık'ta şirket kurulması kanunen mümkün değildir. Ancak, "investor" veya "sole representative" vizesi başvurularının sonuçlanmasının uzadığı durumlarda, bekleme sırasında alınacak kısa süreli diğer vizeler ile Birleşik Krallık'ta şirket kurma, ofis bulma ve kiralama gibi ticari faaliyetler gerçekleştirilebilir. Birleşik Krallık'ta iş kurma konusunda Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu'nda yatırımları teşvik etmekle görevli Department for International Trade temsilcileri ile görüşülmesinde fayda vardır.¹⁷

---

¹⁷ <https://www.gov.uk/world/organisations/department-for-international-trade-turkey>

Birleşik Krallık'ta firma kurmak isteyen kişi/kuruluşların faydalanabileceği vize türleri aşağıda özetlenmektedir.

1- Yeni İş Kurma Vizesi – (Start up Visa)

Yeni İş Kurma Vizesi, Birleşik Krallık'ta firma kurmak isteyen girişimcilere 2 yıl oturma hakkı tanıyan bir vize türüdür. 2 yılın sonunda aynı vize türünde uzatma başvurusu hakkı bulunmamakta ve yenilikçi iş vizesi (innovation visa) ya da farklı bir vize türüne geçiş yapılması gerekmektedir.

Bu vize türünde yeni bir iş fikrinizin olması, kurulacak işin yenilikçi ve büyüme potansiyeli olması gerekmekte ve iş planının Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı (Home Office) tarafından tanınan yetkili kurumlarca onaylanması gerekmektedir. Bu vize türünde halihazırda Birleşik Krallık'ta faaliyet gösteren bir firmaya yatırım yapılamaz.

Yeni iş kurma vizesi (Start up Visa) hakkında detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/start-up-visa> bağlantısından ulaşılması mümkündür.

2- Yenilikçilik Vizesi (Inovator Visa)

Yenilikçilik Vizesi ile Birleşik Krallık'taki girişimcilere ilk etapta 3 yıl oturma hakkı tanıyan bir vize türüdür. 3 yılın sonunda aynı vize türünde uzatma başvurusu hakkı bulunmakta ve uzatma sayısına sınır getirilmemektedir. Ayrıca, 3 yılın sonunda sınırsız oturma izni alınması mümkündür.

Bu vize türünde yeni bir iş fikrinizin olması, kurulacak işin yenilikçi ve büyüme potansiyeli olması, en az 50000 Sterlin yatırım yapılması ve iş planının Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı (Home Office) tarafından tanınan yetkili kurumlarca onaylanması gerekmektedir. Bu vize türünde halihazırda Birleşik Krallık'ta faaliyet gösteren bir firmaya yatırım yapılamaz.

Yenilikçilik vizesi (Inovator Visa) hakkında detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/innovator-visa> bağlantısından ulaşılması mümkündür.

3- Yatırımcı Vizesi (Tier 1 – Investor Visa)

Yatırımcı Vizesi (Tier 1), Birleşik Krallık'a yatırım yapmak isteyen kişilere ilk etapta azami 3 yıl ve 4 ay oturma hakkı tanıyan bir vize türüdür. Bu vizeye başvurulabilmesi için başvuru sahibinin veya başvuru sahibinin eşinin 2 milyon Sterlin değerinde sermayeye sahip olması gerekmektedir.

Yatırımcı Vizesi (Tier 1) sahipleri, İngiliz devlet tahvili veya Birleşik Krallık'ta mukim faal şirketlerde hisse senedine 2 milyon Sterlin ve üzeri yatırım yapma, eğitim görme, çalışma, 10 milyon Sterlin yatırım yapılması durumunda 2 sene sonunda, 5 milyon Sterlin yatırım yapılması durumunda 3 sene sonunda ve 2 milyon Sterlin yatırım yapılması durumunda 5 sene sonunda kalıcı oturma başvurma ve aile üyelerini ülkeye getirme hakkına sahiptir. Bu vize türü ana faaliyet alanı gayrimenkul yatırımı ve yönetimi olan şirketlere yatırım yapılmasına izin vermemektedir. Gerekli koşulların sağlanması durumunda vize sahipleri 2 yıllık uzatma vizesi için başvuru yapma hakkına sahiptir. Yatırımcı Vizesi (Tier 1) hakkında detaylı bilgiye <https://www.gov.uk/tier-1-investor> bağlantısı üzerinden ulaşılması mümkündür.

Tier 1 altında yer alan diğer vize türleri Exceptional Talent Visa ve Graduate Entrepreneur Visa hakkında detaylı bilgi <https://www.gov.uk/tier-1-exceptional-talent> ve <https://www.gov.uk/tier-1-graduate-entrepreneur-visa> bağlantılarında yer almaktadır.